

1. Určovatelé: Členy a nesamostatná zájmena

Les déterminants

Člen určitý (*l'article défini*)

	Číslo jednotné	Číslo množné
Rod mužský	le/l'	les
Rod ženský	la/l'	les

Jednotné číslo

V češtině rozlišujeme tři **rody**, ve francouzštině pouze dva. Na rozdíl od češtiny jsou podstatná jména doprovázena příslušným členem, *le* doprovází podstatná jména rodu mužského, *la* podstatná jména rodu ženského.

Pozor: Pokud stojí *le* nebo *la* před samohláskou nebo němým *h*, nahrazuje se u *le* a *la* koncové *e* nebo *a* apostrofem: *l'*.

le livre
la lettre
l'ami • l'amie (ž.)
l'histoire • l'hôtel (ž.)

Množné číslo

Pokud je podstatné jméno (↑ str. 12-13) v množném čísle, je potřeba také členu v množném čísle. Tvar určitého členu v množném čísle je pro rod mužský i ženský týž: *les*.

Pozor:

- *le* a *les* se jinak vyslovují.
- pokud stojí *les* před samohláskou nebo němým *h*, potom se koncové *-s* vyslovuje jako [z].

les voitures (*k* la voiture) • les livres (*k* le livre)

le [lə]
les [le]
les examens
[lez egzamɛ̃]

à/de + člen určitý

à + $\begin{cases} \text{le} & \rightarrow \text{au} \\ \text{la/l'} & \rightarrow \text{à la/l'} \\ \text{les} & \rightarrow \text{aux} \end{cases}$

de + $\begin{cases} \text{le} & \rightarrow \text{du} \\ \text{la/l'} & \rightarrow \text{de la/l'} \\ \text{les} & \rightarrow \text{des} \end{cases}$

Pokud před členem určitým stojí **předložka à** nebo **de**, potom se *le* a *les* spojí s předložkou a vytvoří stažený člen.

Je vais **au** cinéma. •
Je vais **aux** États-Unis. • Je viens **du** zoo/**des** toilettes.

Člen neurčitý (*l'article indéfini*)

	Číslo jednotné	Číslo množné
Rod mužský	un	des
Rod ženský	une	des

Jednotné číslo

Ve francouzštině se používají v jednotném čísle dva neurčité členy: *un* stojí před podstatnými jmény rodu mužského a *une* před podstatnými jmény rodu ženského.

un livre
une lettre

Množné číslo

Ve francouzštině máme v množném čísle neurčitý člen *des*.

Pozor:

po **záporu** se mění neurčitý člen:
pas + *un/des* → *pas de*

un enfant – **des**
enfants (dítě – děti)
Je ne veux **pas de**
vélo! • Je ne veux
pas de CDs!

Ve francouzštině se používají dělivé členy (*du, de la/l', des*).

Ve francouzštině vyjadřuje dělivý člen **neurčitě množství nepočítatelných podstatných jmen označujících látku**, např.

J'achète **de la** farine.

Au Restaurant

■ Je prends **du** coca, et toi, **de l'eau**?

■ Je prends **de la** salade et **des** frites.

V češtině se u látkových ani u žádných jiných podstatných jmen **členy nepoužívají**, např.

Kupuji mouku.

V restauraci

■ Chtěl bych kolu, a ty, vodu?

■ Dám si salát a hranolky.

Pozor: Se slovíčky *aimer* a *préférer* se ve francouzštině používá vždy člen určitý.

J'aime **le** rock, **la** musique classique, **les** films avec Jean Reno.

■ **avec du** sucre

s (s dělivým členem)

■ **sans** lait

bez (bez dělivého členu)

■ **bien des** étudiants

poměrně hodně
(s dělivým členem)

■ **la plupart des** étudiants

většina (s dělivým členem)

Po **označení množství** vždy následuje **de** nebo **d'** a podstatné jméno **je bez členu**.

Recette pour un bon week-end:

■ **beaucoup de** chance,

Recept na dobrý víkend:

hodně štěstí,

■ **un peu d'**énergie,

málo energie,

■ **assez de** courage,

dostatek odvahy,

■ **trois jours de** soleil

tři dny slunce,

■ et **un verre de** vin rouge.

a sklenku červeného vína.

■ Mais **pas de** mauvaise humeur!

A **žádnou** špatnou náladu!

Přivlastňovací zájmeno nesamostatné (*le déterminant possessif*)

Rod mužský Číslo jednotné	Rod ženský Číslo jednotné	Rod mužský/ženský Číslo množné
mon	ma	mes
ton	ta	tes
son (u il a elle!)	sa (u il a elle!)	ses (u il a elle!)
notre	notre	nos
votre	votre	vos
leur	leur	leurs

Přivlastňovací zájmena nesamostatná stojí **před tím podstatným jménem**, jehož majitele udávají. Tvar přivlastňovacího nesamostatného zájmena se řídí rodem a číslem přivlastňovaného předmětu (přivlastňované osoby). Přitom na rodu osoby, které se přivlastňuje, nezáleží. To znamená, že i když se jedná o ženu (majitelku věci), může se použít *son*.

Pozor: Rozlišuj *leur* s osobním zájmenem ve 3. pádě *leur* (↑ str. 29).

le CD – mon CD •
la copine – ma
copine • **les devoirs**
– **mes devoirs**
Le père aime **sa**
fille. • La mère
aime **son** fils.

C'est **leur** maison.
To je **jejich** dům.

aber: Je **leur**
téléphone.
Telefonuji **jim**.

Pokud za zájmeny *ma*, *ta*, *sa* následuje podstatné jméno, které začíná na samohlásku nebo na němě *h*, potom se změní:

- *ma* na *mon*,
- *ta* na *ton*,
- *sa* na *son*.

mon amie (ž)
mon histoire (ž)
ton énergie (ž)
ton horloge (ž)
son erreur (ž)
son habitude (ž)

Ukazovací zájmeno nesamostatné

(*le déterminant démonstratif*)

	Číslo jednotné	Číslo množné
Rod mužský	ce/cet	ces
Rod ženský	cette	ces

Ukazovací nesamostatné zájmeno **stojí před podstatným jménem**, které bylo v kontextu již zmíněno, a tudíž je známé. Zájmeno se v rodě a čísle shoduje s tímto podstatným jménem.

Pozor: Pokud podstatné jméno mužského rodu začíná na samohlásku nebo na němé *h*, použijeme variantu *cet*.

Nous avons acheté **une villa**. **Cette villa** est très grande.

Cet après-midi je fais du ski. • **Cet** homme a trouvé mes clés.

Tázací zájmeno quel

(*le déterminant interrogatif*)

	Číslo jednotné	Číslo množné
Rod mužský	quel	quels
Rod ženský	quelle	quelles

Zájmeno *quel* stojí **před podstatným jménem** a shoduje se s ním v rodě a čísle.

Quelle couleur?
Quel genre?
Quelles couleurs?
Quels genres?

■ *quel* může být také podmětem ve větě tázací. Za ním následuje tvar slovesa *être*.

Quel est ton nom?

■ *quel* může stát i ve větě zvolací.

Quelle surprise!